

نیایش: لطف تو

۱- الهی سینه‌ای ده آتش افروز / در آن سینه دلی وان دل همه سوز

قلمرو زبانی: الهی: خداوند من، منادا / آتش افروز: صفت فاعلی کوتاه؛ آتش افروزنده / فروختن: روشن کردن / فعل [باشد] از آخر مصراع دوم به قرینه معنوی حذف شده است. / سوز: کوتاه شده «سوزنده» / پساوند: آتش افروز، سوز

قلمرو ادبی: قالب: مثنوی / وزن: مفاعیلن مفاعیلن فعولن / سینه: مجاز از وجود / آتش: استعاره از عشق / آتش افروز: کنایه از سرشار از عشق / سینه، دل: واژه آرای، تناسب / سوز: استعاره از عشق

بازگردانی: خداوندا، وجودی سرشار از عشق به من ارزانی بدار و در آن دلی جای بده که سراسر سوز عشق داشته باشد.
پیام: مرا عاشق کن.

۲- هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست / دل افسرده غیر از آب و گل نیست

قلمرو زبانی: سوز: کوتاه شده «سوزنده»، داغ، درد / را در «دل را که...»: مالکیت و دارندگی / افسرده: بی بهره از معنویت، بی ذوق و حال / سوز: استعاره از عشق یا اندوه عشق

قلمرو ادبی: افسرده: ایهام تضاد دارد: ۱- افسرده و بی حال ۲- یخ زده و منجمد (با توجه به «سوز») / واج آرای: صامت «س» / آب و گل: مجاز از جسم / نیست، دل: واژه آرای / دل، گل: جناس ناهمسان

بازگردانی: هر دلی که سوز عشق ندارد، به راستی دل نیست؛ زیرا دل تهی از عشق؛ فقط آب و گل (جسم بی روح) است.
پیام: ارزش دل به عشق است.

۳- کرامت کن درونی درد پرورد / دلی در وی درون درد و برون درد

قلمرو زبانی: کرامت کن: ببخش / دردیپرورد: پرورده و به وجودآمده از درد؛ صفت مفعولی کوتاه شده / قلمرو ادبی: درد پرورد: کنایه از پر بودن از عشق / درون، برون: تضاد؛ جناس؛ مجاز از همه و سراسر / واج آرای: «ر»، «ن»، «د» / درون، درد: واژه آرای

بازگردانی: درون و دلی به من ببخش که هر لحظه درد عشق مرا زیادت‌تر کند و مرا عاشق‌تر سازد و در درونم، دلی جای بده که سرشار از درد عشق باشد.

پیام: درخواست درد عشق کردن

۴- به سوزی ده کلام را روایی / کز آن گرمی کند آتش گدایی

قلمرو زبانی: سوز: کوتاه شده «سوزنده»، داغ، درد / روایی: ارزش، اعتبار / مرجع «آن»: کلام /

قلمرو ادبی: سوز: استعاره از عشق / گدایی کردن آتش: جانبخشی، اغراق / آتش، سوز، گرمی: تناسب / آتش از آن گرمی را گدایی کند: کنایه از اینکه عشقی که بسیار سوزناک و با سوزوگداز است

بازگردانی: با سوز عشق به سخنم ارزش و اعتبار بده، آن گونه عشقی که از آتش هم سوزنده تر باشد و آتش از آن گرمی گدایی کند.

پیام: درخواست عشق سوزناک

۵- دلم را داغ عشقی بر جبین نه / زبانم را بیانی آتشین ده

قلمرو زبانی: جبین: پیشانی / را در «دلم را...»: اضافه گسسته؛ جبین دلم / نه: قرار بده؛ فعل امر از «نهادن» / را در «زبانم را»: حرف اضافه به معنای «به» / **قلمرو ادبی:** جبین دلم: اضافه استعاری، جانبخشی / داغ عشق: اضافه تشبیهی / داغ نهادن: نشان کردن؛ بندها و بردهها را داغ می‌نهادند تا با آن نشان شناخته شوند. / زبان: مجاز از خود سخنور یا سخن / بیانی آتشین: کنایه از سخن گیرا و اثرگذار، حس‌آمیزی / نه، ده: جناس / دل، جبین، زبان: تناسب / **مصراع اول:** کنایه از اینکه مرا عاشق همیشگی و جاودانی خود کن. مرا بنده همیشگی خود ساز / **داغ:** ایهام تناسب (۱- سوزان ۲- نشان)

بازگردانی: مرا عاشق همیشگی خود کن و زبانم را به برکت سوز و گداز عشق، گیرایی و جذابیت ارزانی بدار.

پیام: درخواست عشق از خدا

۶- ندارد راه فکرم روشنایی / ز لطف پرتوی دارم گدایی

قلمرو زبانی: پرتو: فروغ، روشنایی / لطف: عنایت، توجه

قلمرو ادبی: راه فکر: اضافه تشبیهی / نداشتن روشنایی: کنایه از گمراه بودن / پرتو لطف: استعاره پنهان / واج آرای: «ر»

بازگردانی: خداوندا، اندیشه ام در تاریکی است؛ از مهربانی و لطف تو فروغ دانش را درخواست می‌کنم.

پیام: یاری از حق برای یافتن راه درست

۷- اگر لطف تو نبود پرتوانداز / کجا فکر و کجا گنجینه راز؟

قلمرو زبانی: پرتوانداز: روشن کننده، روشنگر، صفت فاعلی کوتاه / پرسش انکاری /

قلمرو ادبی: لطف ... پرتوانداز: استعاره پنهان؛ لطف تو همچون چراغ پرتو دارد / گنجینه راز: اضافه تشبیهی / واژه آرای: کجا

بازگردانی: اگر لطف تو به داد ما نرسد و از نور خود دل ما را روشن نگردانی، دیگر اندیشه ما نمی‌تواند به رازهای آفرینش پی ببرد.

پیام: لطف الهی راهگشای ما در زندگی است.

۸- به راه این امید پیچ در پیچ / مرا لطف تو می‌باید، دگر هیچ

قلمرو زبانی: به در «به راه ...»: به معنای در / راه: منظور راه عشق است / را در «مرا»: مالکیت و دارندگی / می‌باید: لازم است / **قلمرو ادبی:**

راه پیچ در پیچ: کنایه از راه دشوار / پیچ، هیچ: جناس / واج آرای: «چ»

بازگردانی: در این راه سخت عشق، تنها به لطف و عنایت تو نیازمندم تا آن را به پایان برم و به عشق راستین برسم.

پیام: چشم داشت به لطف خداوند